

MAANDELIJKE LEDENBRIEF

VAN DE
VERENIGING VRIENDEN
NEDERLAND - TSJECHOSLOWAKIJE

Nr. 29

December 1987

COLOFON

Bestuur

E. de Munck, voorz.
N. van Kees, secr.,
tel. 010-4219904
Postbus 61003 - 3002 HA Rotterdam
mw. H. Nieboer-Hnátková, penn.,
postrek. 379543 t.n.v. V.V.N.T.
te 's-Gravenhage
L.J. v.d. Burg
mw. H.G. v.d. Burg-Meijer
J. van Putte
K.L. Thio

Redactie Ledenbrief

L.J. v.d. Burg, Nieuwendamlaan 274
2547 JR 's-Gravenhage,
tel. 070-258679
mw. H.G. v.d. Burg-Meijer
mw. J. Noorbergen
J. van Putte
K.L. Thio

Ledenadministratie

mw. H.G. v.d. Burg-Meijer

Toeristische informatie

Red. Ledenbrief

Reisdienst

mw. A. Ambachtsheer

J. Kuipers

A. Langebeek, Weth.v.d. Berg-
plantsoen 3, 9301 GN Roden
Tel. 05908-19637

mw. H. Nieboer-Hnátková

J. van Putte

GTM (Gen. v. Tsjech. Muziek)

J.F.E. Wallin

A. van Beuzekom

P.J.M. de Co

De voorplaat is van Josef Lada
(zie ook elders in dit nummer)

KUNST+HANDWERK UIT TSJECHO SLOWAKYE

maandtegel "december" in
majolika van Viktor Vegrícht
29x29 cm naar een motief in
een 14^e eeuwse Bohemse handschrift

een tsjechisch
kado voor
hollandse
vrienden?

Majolika modra borden en
kruiken • indigo blauwdruk
berkenhouten, kommen en
lepels • speelgoed in hout
en textiel • maïsropjes,
achterglasschilderingen •
eierere met wasreserve; etc;
kras; schilder- en stro-dekor
wollen pantoffels met viltzool,
kantklosfiguraties • fluiten,
ratels en 100 dingen meer.

8080AA ELBURG PB18
TELEFOON 05250-1453
LENA DEMELKER-QUIST

VAN DE VOORZITTER

Beste Vrienden,

Wanneer ik dit schrijf, is zojuist de eerste stap gezet door de twee grootste naties van de wereld om te komen tot een vermindering van de spanningen en de hoeveelheid wapens in de wereld. Wij kunnen ons hierover bijzonder verheugen, daar hier iets gebeurt, waarvoor wij allen, ieder op zijn manier, ons hebben ingezet. Doordat zo velen de weg van de vriendschap zijn ingeslagen, worden anderen wel gedwongen in deze richting mee te gaan.

In deze donkere dagen is dit licht van de vriendschap, dat langzaam begint te gloren, een extra stimulans voor ons om op de ingeslagen weg voort te gaan.

Met dit in gedachten wens ik u allen een gezegend Kerstfeest en een gezond en voorspoedig 1988 !

Ed de Munck.

VAN HET BESTUUR

Beste Vrienden,

1. Deze maal moeten wij met een Jobstijding beginnen. Namelijk Bep van der Burg is, op weg naar een bestuursvergadering, van zijn fiets gevallen en ligt nu met een gebroken bovendienbeen in het Leyenburg ziekenhuis in Den Haag, kamer 501. De operatie is goed gelukt en hij heeft al weer een stapel werk om zich heen liggen, want niets doen is er, zelfs onder deze omstandigheden, voor Bep niet bij. Wij wensen hem toe, dat hij de Kerstdagen weer thuis kan zijn en weer spoedig de "oude" mag zijn. Bep, het beste...!
2. Op onze laatste jaarvergadering hebt u het bestuur opgedragen tot een uitbreiding te komen. Tevens dienden hiertoe de Statuten aangepast te worden. Dit laatste was toch al noodzakelijk door de groei van onze Vereniging (volgend jaar hopen wij het 500-ste lid welkom te heten !), waardoor wij naast de Statuten ook behoefte voelen aan een Huishoudelijk Reglement. Aan beide wordt hard gewerkt en wij hopen u de definitieve concepten voor Statuten en het Huishoudelijk Reglement toe te zenden voor bespreking op onze jaarvergadering van 27 februari 1988. Deze vergadering willen wij tot een heel bijzondere gebeurtenis maken, waarover wij in een volgende ledenbrief meer zullen schrijven, maar deze dag moet u nu reeds vrij houden.
3. Wij hebben reeds contacten met 3 kandidaten voor uitbreiding van ons bestuur. Zij wonen reeds onze bestuursvergaderingen bij, zodat wij elkaar goed leren kennen. In een volgende ledenbrief zullen wij u meer over hen vertellen, zodat u zich een goed idee kunt vormen over hen en hun taken in ons bestuur.
4. Op 3 januari 1988 gaat een delegatie van ons bestuur naar Praag en wel: Ed de Munck, Nico van Rees en Helena Nieboer. Wij zijn uitgenodigd door Č.S.M.S., onze contactorganisatie in Praag, om het programma voor 1988 te bespreken. Op de agenda staan o.a. een tournee van Karel Šelmeczi en zijn groep, een tentoonstelling van Tsjechoslowaaks kinderspeelgoed in Madurodam, een tentoonstelling van een Tsjechoslowaakse beeldhouwer in Nederland, uitwisseling van muziekgroepen, ons reisprogramma, enz. enz. Wij hopen dat wij ons volle programma in de ons toegemeten 4 dagen kunnen afwerken.
5. Wij hebben nu reeds twee keer officieel met de nieuwe Ambassadeur, de heer František Chlád gesproken. En wij moeten stellen dat wij bijzonder prettig met hem gesproken hebben. Hij is op zijn eigen joviale wijze, zeer geïnteresseerd in ons werk en heeft ons beloofd zoveel het in zijn vermogen is, ons te steunen. Dit ziet er voor 1988 zeer goed uit !

U allen een bijzonder goede Kersttijd toewensend en goede gezondheid en veel vriendschap voor u en de uwen voor 1988 !

E.d.M.

Het maandelijks uitgeven van de ledenbrief kost een flinke duit. Door advertenties kunnen wij deze kosten drukken en u bereikt daarmee een gericht publiek in een oplaat van + 500 exemplaren. Onderstaand onze tarieven:

1/16 pag.	f 15,--;	per jaar (12 nrs)	f 175,--
1/8 pag.	f 20,--;	" " " "	f 225,--
1/4 pag.	f 30,--;	" " " "	f 325,--
1/2 pag.	f 50,--;	" " " "	f 500,--

Voor nadere inlichtingen: L.J. v.d. Burg, Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag. Tel. 070-258679.

reparatie, en inbedrijfstellen
van metaalbewerkingsmachines

Voor u, uw familie, vrienden en zakenrelaties:

COMFORTABEL - SNEL - VOORDELIG

iedere dinsdag en zaterdag

naar P R A A G met C S A

- * met CSA via Praag naar verschillende bestemmingen over de hele wereld
- * vanuit Praag diverse binnenlandse vluchten van CSA
- * met CSA snel transport van uw vracht door de lucht

Nadere inlichtingen:

Leidsestraat 4, 1017 PA AMSTERDAM
Tel. 020 - 224888 of 224889

VAN DE REDACTIE

Een enigszins gehandicapte redactie heeft deze, naar onze mening, alweer interessante ledenbrief vervaardigd.

Ten eerste willen wij graag de aandacht vestigen op de lezenswaardige bijdrage bij "Van onze leden" over **Josef Lada**. De kerstplaat op de voorpagina is een van de werken van Josef Lada. Enkele van zijn karakteristieke prentjes vindt u her en der in dit nummer.

Verder moeten wij u mededelen dat de leden, die gewend zijn het Tsjechoslowaakse tijdschrift "**Svět**" te ontvangen, voortaan genoeg zullen moeten nemen met de Engelse of Duitse uitgave, respectievelijk "Life" of "Leben".

Vanwege de partijenpost - het blad wijkt qua vorm, gewicht en inhoud af van de beide andere bladen - is het ons niet mogelijk "**Svět**" bij te sluiten.

De redactie verneemt gaarne van u welk blad uw voorkeur heeft: de Duitse of Engelse versie. U kunt dit schriftelijk of telefonisch opgeven. Wij zijn u er bij voorbaat dankbaar voor.

Voorts is er weer interessant nieuws van de afdelingen.

Wij vervolgen de reisverhalen van de hand van Johanneke Noorbergen en het verslag van de Lange Afstands Wandeling, geschreven door Ton Langebeek.

Hans Wallin brengt een boeiend artikeltje bij het "Genootschap voor Tsjechische Muziek".

Onder de kop "Voor de Jeugd" doen wij een beroep op onze kinderen om weer mee te doen aan de **tekenwedstrijd** voor Lidice.

Een Slowaaks, mal **spreekje** verdient niet alleen de aandacht van de jeugd, al staat het onder deze kop.

Met een gezellige **Kerstpuzzel** kunt u de vrije tijd opvullen en nog kans maken op een prijsje.

Ten slotte wensen wij u veel leesplezier, prettige Kerstdagen en een voorspoedig 1988.

H.G.B.

VAN ONZE LEDEN

Van ons lid, de heer S. Kriek uit Hilversum, ontvingen wij onderstaand boeiend artikel over Josef Lada, de bekende Tsjechoslowaakse tekenaar.

JOSEF LADA

17. 12. 1887 14. 12. 1957

Bij de 100ste geboortedag van Josef Lada

Er zijn schilders, die slechts een vluchtige indruk op ons maken en we al vergeten zijn spoedig nadat hun tentoonstelling, die we bezochten, is gesloten. Bij Josef Lada is dat anders. Zijn kinderprentenboeken behoren tot de eerste, die jonge lezers bezitten. In veel gezinnen staat het boek van de Tsjechoslowaakse schrijver Jaroslav Hašek "De Lotgevallen van de Brave Soldaat Švejk", dat door Lada werd geïllustreerd, in de boekenkast.

Een zelfportret van Josef Lada

Men kan dus zeggen, dat die kinderboeken en de figuren uit "Švejk" typische voorbeelden van Lada's werk zijn. Maar ook zijn minder bekende tekeningen verdienen aandacht.

Als een sprookje

Josef Lada werd geboren in Hrusice, een dorpje in het Sázavadal, ongeveer 30 km ten zuid-oosten van Praag. Zijn vader was schoenmaker van beroep, geld was er voortdurend te weinig in het gezin, en toen hij tien jaar was geworden moest hij zijn vader helpen om de gerepareerde schoenen in de nabijgelegen dorpen af te leveren. Als we vandaag de dag in het boek "Kroniek van Mijn Leven" Lada's jeugdherinneringen lezen, doen zij ons als een sprookje aan, dat zou hebben kunnen luiden "Hoe een schoenmakerszoon kunstenaar werd". Oorspronkelijk zou Lada jr. namelijk huis- en decoratieschilder worden, maar omdat hij een zwakke lichamelijke gezondheid had, leerde hij boekbinden. In Praag volgde hij ook avondtekenonderwijs en in 1906 werd hij aangenomen op de kunstnijverheidsschool.

Josef Lada's ouderlijk huis

Tekeningen voor de krant

Al spoedig ontdekt Lada, dat hij door het maken van tekeningen voor kranten en tijdschriften geld voor zijn levensonderhoud kan verdienen. Hij verlaat de school en slaat het pad in naar de politieke spotprent. In die tijd maakt hij ook de eerste illustraties voor "Švejk", toenmaals een vervolgvverhaal in het tijdschrift Karikatury.

Ofschoon Lada destijds tot de Praagse kring van bohémiens behoorde, ging hij toch zijn eigen weg en bleef steeds in zijn hart een man van het platteland. Hij droeg zijn geboorteplaats Hrusice als het ware met zich mee, ook als hij café's en wijnlokalen in de hoofdstad bezocht, toen centra van nieuwe en revolutionaire ideeën.

Lada's figuren (grote lui en kleine lieden)

Een eenvoudige, onafgebroken lijn, die haar contrast behield in de krantendruk, maakte zijn werk onnavolgbaar en gaf het een eigen karakter, uitdrukking en welsprekendheid. Van die sterke zwarte strepen maakte hij gebruik bij het schep-pen van honderden figuren, vertrouwend op zijn gave om te typeren. De eenvoud van zijn voorstellingen brengt leven in zijn tekeningen van matrones, bierdrin-kende gezelschappen, eerbiedwaardige gezinshoofden, autoriteiten en bureaucra-ten, veldwachters, muzikanten, ambachtslieden en dorpelingen, kortom represen-tanten van de beginjaren der twintigste eeuw. Lada bezag het sociale klimaat uit die periode met de humor die berust op overdrijving en gevoel voor het betrekkelijke. En zijn humor van toen vormt voor ons vandaag tegelijkertijd een tijdsdocument.

Dieren

In Lada's kinderboeken zijn de belangrijkste karakters weggelegd voor dieren met menselijke bezigheden en in dito situaties. Huisdieren en dierentuinbewoners treden op naast de gelaarsde kat, die misschien aan welhaast alle kinderen in Tsjechoslowakije bekend is onder de naam Mikeš. Lada tekende voor zijn jonge lezers talloze varkens, geiten, hazen, egels, koeien, ooievaars, katten, ganzen en eenden - allemaal zachtzinnig, lief en speels - aan het werk, huppelend, dansend, met spelletjes bezig of muziek makend, levend in een sprookjeswereld die kinderen aansprak door haar kleurrijke eenvoud en heldere contouren. Lada's boeken, *De Dierenwereld*, *Mijn ABC* en andere, worden nog steeds opnieuw uitgegeven in honderdduizenden exemplaren.

Journalistiek werk

Larenlang werkte Lada voor kranten, niet alleen als tekenaar van cartoons maar ook als redacteur. Over dit tijdvak in zijn leven, tussen de beide wereldoorlogen, schrijft hij: "... In Bohemen bestaat een originele humor. Hij is kernachtig en geestig en helpt de mensen in moeilijke omstandigheden ..."

Een lyrische afspiegeling

De tijd brak aan waarin Lada niet langer afhankelijk zou zijn van hoofdredacteur en uitgever. Hij ontwikkelde zich geleidelijk aan als landschapschilder. Wederom, natuurlijk, was zijn werk nauw verbonden met zijn jeugd in zijn geboortedorp. Het is een idyllisch landschap, waarin de winter wit, de lente blauw, groen en roze is. De Kersttijd is er een van blijdschap en warmte, en kinderspelletjes het summum van gelukzaligheid.

Vele van Lada's landschappen en landelijke taferelen verschenen op prentbriefkaarten en werden ook in het buitenland gemeengoed. Voor velen zou het geen Kerstmis of Pasen zijn geweest zonder de kunst van Lada.

Melancholie, de tweede dimensie van zijn kunst, weerspiegelt de behoefte van de schilder om terug te blikken, om de sterke indrukken te bewaren uit de tijd waarin hij als schoenmakerszoon door de dorpen liep. Hij ziet de natuur in elk der seizoenen, kerkjes en boerenhutten, de paden en wegen, velden, boomgaarden en nachten vol sprookjesfiguren... ook dat is Lada.

Een nationaal artiest

"... Rond de kerk van Hrusice liggen her en der de boerenhuizen; kinderen spelen, warm aangekleed, in de sneeuw. Verderop verruizen heuvels, tekenen zich bossen af, de molens aan de rivier. Mensen bevolken het dorp en sprookjes de natuur..." schreef eens een historicus over Lada's werk. Lada maakt van zijn grote kennis van het Boheemse dorpsleven en de volksgeest ten volle gebruik bij het ontwerpen van decors voor opera's als *"De Verkochte Bruid"* van B. Smetana.

Vele volksprookjes en vertellingen worden door hem geïllustreerd.

In onze tijd zouden de landschappen en taferelen uit het dorpsleven Lada een plaats geven tussen de naïeve schilders; wat zijn tekeningen voor krant en tijdschrift betreft, zou hij tot de prominente cartoonisten behoren. Maar zijn gevoel voor het kunstzinnige, dat een zo sterke invloed heeft op zowel kinderen als volwassenen, maakt hem tot een waarlijk nationaal artiest.

Josef Lada stierf aan de vooravond van zijn 70ste verjaardag, op 14 december 1957.

(Bron: "Vítáme Vás")

VAN DE AFDELINGEN

REGIO AMSTERDAM

Voor onze leden in de regio Amsterdam wordt weer een bijeenkomst gehouden. We komen bijeen op dinsdag 17 januari om 19.30 aan de Van Baerlestraat 59-E te Amsterdam bij K.L. Thio.

Op het programma staan enkele films over Tsjechoslowakije, een nabespreking daarvan en een gezellig samenzijn.

De leden in de regio krijgen nog bericht met nadere bijzonderheden. Komt allen!

L. Thio.

REGIO DEN HAAG

Verslag van de gezellige bijeenkomst van afdeling regio Den Haag d.d. 27 november jl.

Daar het NIVON haar grote zaal twee keer voor één dezelfde avond had verhuurd, kregen we dit keer de beschikking over een voor ons doel veel te kleine zaal.

Er kwamen namelijk 73 V.V.N.T.-vrienden bijeen en dat was vooral tijdens de filmvoorstelling een enigszins krappe bedoening.

Na de koffie sprak Helena Nieboer een woord van welkom en stelde onze nieuwe regio-voorzitter Eva de Lange voor.

De Tsjechoslowaakse films "MIJN VADERLAND" en "WINTERPASTORALE", die volgden, vielen in goede aarde.

In de pauze werd de Slowaakse wijn en het Tsjechische bier aangesproken. Men kan wel zeggen, met smaak, want we hadden een goede omzet. Nog dank aan Suzan voor haar spontane hulp bij het uit/inschenken.

BINGO. Helena Nieboer leidde op haar geheel eigen en unieke wijze de Bingo. De firma/familie Schouten, Helena Nieboer en onze penningmeester Henk Zandvliet hadden mooie prijzen ter beschikking gesteld.

Velen hebben een grammofoonplaatje met Tsjechische bierliederen gewonnen en we verwachten op de komende Nieuwjaarsbijeenkomst een klinkend koor.

Joop Nieboer vulde de tussenpozen op met Moravische klanken.

Kortom, dankzij de spontane hulp en goede stemming van alle aanwezigen, kunnen wij terugzien op een zeer geslaagde avond.

Tot ziens op de komende Nieuwjaarsbijeenkomst!

Veselé Vánoce a šťastný Nový Rok.

Prettige feestdagen en een gelukkig Nieuwjaar.

Haika Alblas.

vervolg "Van de afdelingen"

VRIJDAG 22 JANUARI 1988

NIEUWJAARSBIJEENKOMST

NIVON-Centrum - Vrijstaathof 57 (ingang bij De la Reyweg 550) - Den Haag.

Bereikbaar met bus 25.

Zaal open 19.00 uur Gratis toegang.

Vanaf zeven uur verwachten wij u weer in het NIVONCENTRUM (dit keer gegarandeerd in de grote zaal) en geven u eerst de gelegenheid om elkaar het allerbeste voor het Nieuwe Jaar toe te wensen.

Om acht uur zal onze nieuwe voorzitter Eva de Lange een prachtige dia-serie over PRAAG tonen en van commentaar voorzien.

Daarna kunnen de voetje van de vloer. Voor de muzikale omljsting zorgt de heer V.d. Linden op het electrisch orgel. Dus live-music! De heer V.d. Linden zal ook nog wat Tsjechische liedjes instuderen, zodat wij onze kelen schor kunnen zingen.

Maar geen nood, wij zorgen voor Slowaakse wijn en Tsjechisch bier. Deze keer zullen we ook voor de nodige hapjes zorgen. Helaas kunnen wij nog niets gratis aanbieden, maar de prijzen houden we laag.

Tussendoor spelen we mee in een zeer aantrekkelijke loterij. Zo onderdehand leren we elkaar al aardig kennen en deze avond belooft weer heel gezellig te worden.

Wij rekenen weer op uw aanwezigheid. Neem gerust uw vrienden en kennissen mee.

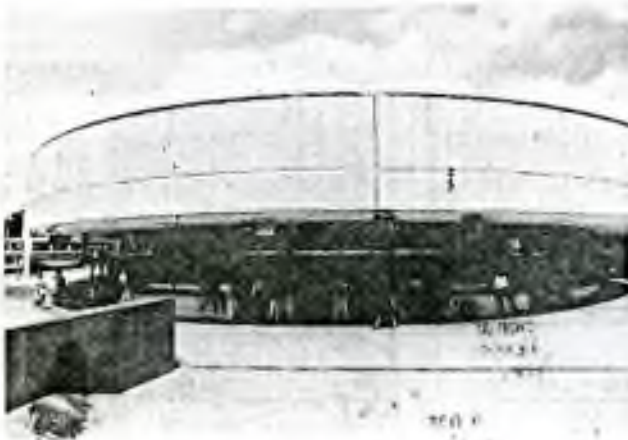
Haika Alblas.

VAN EN OVER TSJECHOSLOWAKIJE

De Praagse Metro

Voor het eerst in ongeveer 20 jaar is er sedert kort een nieuw metrostation gebouwd en geopend. Het is het 33ste metrostation.

In 1967 werd met de bouw begonnen van de diverse stations en in 1974 werden de eerste in gebruik genomen bij de opening van de eerste Metrolijn. Praag kent twee hoofdverbindingen, metrolijn A, die loopt van het Westen naar het Oosten en waaraan het nieuw geopende station **Strašnická** ligt en lijn B die loopt van het Z.W. naar het N.O.

De rotonde-vestibule van het Metrostation Strašnická, bijgenaamd "Chokoladetablet"

Zoals gebruikelijk bij iets nieuws moesten voor besloten werd tot de bouw van een metro heel wat weerstanden overwonnen worden. Dat is nu wel over, immers thans vervoert de Metro dagelijks 800.000 van de 1.4 miljoen inwoners naar en van hun werk, sport- en/of kulturele vereniging. Over de bovengrondse tram kan

Het Metrostation Gottwaldova"

men nu nog alleen maar glimlachen; gebruiken is niet meer denkbaar. Wat dat betreft boft Amsterdam met de geschonken tram uit Praag.

De Praagse zonnewijzer

Deze bevindt zich op de Altstädter Ring en het ontstaan daarvan gaat terug tot het jaar 1650. Keizer Ferdinand III liet ter gelegenheid van de vrede van Westfalen de zgn. Mariazuil oprichten.

De bestrating, behorende bij de zonnewijzer, week echter af. Thans wordt op de juiste plaats een juiste mozaïek-bestrating aangebracht. Bovendien komt er een bronzen plaat in verwerkt. Deze bronzen plaat heeft een afmeting van 40 x 110 cm en een gewicht van ongeveer 30 kg. Zo heeft het Praagse centrum er weer een zinvolle attractie bij.

(Vrij naar Neue Prager Presse - foto's van S. Tereba en V. Jírša)

L. J. B.

Gastronomisch Kerstgebruik

Bij Kerstmis behoort uit traditie bijzonder eten. Dat is hier zo, maar ook in Tsjechoslowakije. Er is echter een groot verschil. Op Kerstavond (24/12) eet men in Tsjechoslowakije vis en met name karper.

"Heilige avond" zonder karper is in Tsjechoslowakije nauwelijks voor te stellen. In de dagen vóór Kerstmis begint de traditionele "afslag" van de vangsten, waarvan hierbij enige foto's.

vervolg "Van en over Tsjechoslowakije"

Jeugdherinneringen

In de laatste week vóór de Kerstdagen veranderen alle pleinen in de steden en dorpen. Haast ieder plein heeft een fontein, welke er dan anders uit komt te zien. De fonteinen hebben ze vol met water laten lopen en er zwemmen daar honderden karpers in. De pleinen zijn vol met mensen die zich rondom de fonteinen verzamelen. Iedereen heeft een draagtas bij zich om één of meer levende karpers te kopen om dan gauw naar huis te gaan. Thuis staat al een badkuip klaar met water voor de laatste levensdagen van de karpers. Als kind heb ik de karper met mijn broers met brood gevoerd in de hoop, dat hij op 24 december zwaarder zou worden.

De 24ste december is een heel bijzondere dag. Je mag dan de hele dag geen vlees eten. Toen ik klein was, heb ik me daaraan gehouden, want 's avonds, bij de kerstmaaltijd, welke uit vissoep, heerlijke gebakken karpersfilet met groenten en aardappels bestaat, zou je het gouden varkentje zien.

Onder het eten zei ik: "ik zie geen varkentje". Mijn vader zei: "die kan nog komen, als je de waarheid spreekt dat je de hele dag geen vlees hebt gegeten".

En op een gegeven moment kijk ik met grote ogen naar de muur. Daar was het gouden varkentje (die uit goudpapier was geknipt).

In een blijde stemming kropen de minuten langzaam voorbij. Je mocht namelijk de hele dag niet in de woonkamer komen, dus waren we de hele dag buiten sleeën. 's Middags ging ik met mijn broers de karpers vangen. Dat was grote pret! De hele badkamer zat onder water en de karper bleef tussen onze handen doorschieten. Toen kwam mijn moeder lachend binnen en zei: "Jullie weten toch, hoe je die karper moet vangen? Je laat de badkuip gewoon leeg lopen. Dan wikkel je de karper in een theedoek en klaar is kees". Hoe mijn vader de karper doodde, vond ik nooit zo leuk en dan ging ik meestal weer naar buiten.

Na het eten hebben we met z'n allen afgewassen en opgeruimd. Het was inmiddels bijna zeven uur geworden en mijn vader ging naar de woonkamer. Toen ging er een belletje tingelen en wij kwamen met z'n allen de woonkamer in. Daar stond een mooi versierde kerstboom (die wordt pas op 24 december opgetuigd), met daar omheen de kerstpakjes. Wij stonden daar met z'n allen, zongen dan "Stille nacht, Heilige nacht". Ik stond vol ongeduld te wachten tot mijn vader zei: "Maak de pakjes nu maar open".

Het is één van de mooiste traditie-herinneringen uit mijn jeugd.

Ik wens iedereen vele prettige Kerstdagen en een voorspoedig Nieuwjaar.

Helena Nieboer.

vervolg "Van en over Tsjechoslowakije"

BALNEA-BERICHTEN

Daar bij de Kerst-/Nieuwjaarsreis naar Marienbad tevens een excursie naar Karlsbad op het programma staat, hierbij nog enige foto's van deze wereldberoemde badplaats. Deze foto's werden gemaakt door K. Venusova en stonden afgedrukt in de Neue Prager Presse van eind november jl. Vanaf de heuvels rond het centrum heeft men prachtige stadsgezichten. Sinds begin november kan men weer gebruik maken van de comfortabele kabelbaan, die van het centrum uit naar hotel "Imperial" voert.

Op de middelste foto een blik op het moderne kuuroord Thermal vanaf de Jugendstilkollonade aan het Smetanapark.

Op de linkerfoto "beneden" hotel Centraal en op de heuvel hotel Imperial.

Daar een goede gezondheid wel het belangrijkste in het leven is, maar het behoud daarvan en het eventuele terugwinnen in het Westen een kostbare zaak geworden is, verdient het overweging of men een vakantie niet zou kunnen combineren met een "kuur" in Tsjechoslowakije. Dit biedt vele voordelen en voldoet op ondubbelzinnige wijze aan het "doel" van een vakantie. Dit doel was en is eigenlijk nog steeds "herstel van krachten" na een "jaar van arbeid" en waar kan je dit beter doen dan in een herstellingsoord, dus kuuroord.

Daar de kuuroorden in Tsjechoslowakije vrijwel alle in een toeristische omgeving liggen is dit al weer een pluspunt. Bovendien is Tsjechoslowakije een gastvrij en niet duur vakantie-land en korter bij dan de meeste zgn. populaire vakantie-landen. De afstand van Nederlandse grens tot Tsjechische grens is + 700 km.

Wenst u meer inlichtingen over lange of korte kuur-vakantie-reizen in Tsjechoslowakije, wendt u dan tot mevr. dr. A. Ambachtsheer, Sluyterslaan 339, 3431 BH Nieuwegein. Tel. 03402-34109.

L.J.B.

Alle onheilen komen voort uit de mond,
alle ziekten dringen binnen door de mond.

Chinees spreekwoord

vervolg "Van en over Tsjechoslowakije"

Reisverslag Tsjechoslowakije 1985 (vervolg)

Woensdag. Wát 'n dag! Laat opgestaan. Věra had zich verslapen en wekte me pas om half negen. Lekker ontbeten met citroentheee en van die zoete broodjes die ze hier geen brood noemen maar Houska. Brood is bruin, de rest is geen brood.

Daarna foto's gemaakt in de tuin. Het valt me weer op hoe mooi het najaarslicht is, vooral vroeg in de morgen en aan het einde van de middag.

Om half twaalf heeft Věra's vader me naar het Metro-station gebracht, want om twaalf uur hebben Petr en ik afgesproken bij Metro-station Vltavska.

En waarachtig, ondanks de bepaald niet optimistische berichten van de rest der familie verschijnt Petr al om vijf over twaalf.

Eerst gaan we naar "New Flushing Meadows" (Petr's benaming), een gigantisch tennisstadion in aanbouw op het eiland Stvanice.

Petr moet er een paar rackets ophalen voor nieuwe bespanning.

"Dat is een rare Škoda", zeg ik tegen Petr als we het parkeerterrein opdraaien.

"Dat is de enige Jaguar in Tsjechoslowakije", zegt Petr, "en hij is van Jan Kodeš." (Wimbledon winnaar 1973, coach van het Davis-cup team en beroemdheid hier.) Hij heeft geïnvesteerd in de bouw van dit enorme tennis"paleis" en volgt de bouw ervan.

Petr stelt me aan hem voor en waarachtig.... sta ik opeens een half uurtje met een tennis-beroemdheid te kletsen.... Alles wat me overkomt.... ik kan het onderhand niet meer bijbenen.

Daarna lunchen we in Expo '58, een restaurant ver boven de stad met een enorm terras en een oogverblindend uitzicht. Het is op dezelfde heuvel als Hradčany, waar ik morgen heen ga. Ik mag wel zorgen dat ik voldoende filmrolletjes meeneem; wát 'n uitzicht!

De stad, de rivier, zes bruggen achter elkaar.... Dè brug (Karlův Most) heb ik onderhand al uit twintig verschillende hoeken gefotografeerd.

Later lopen we door naar de tennisclub, een van de vele in de stad, maar dit is dè club, legt Petr uit, hier spelen Mecír, Smid, Lendl en andere sterren. Er wordt een Liga-tournooi gespeeld tussen Sparta (Praag) en Ostrava. Ik zie er Helena Suková spelen, nummer 7 op de A.T.P.-lijst voor vrouwen. Ze is pas 17 jaar en hier wordt verondersteld dat ze binnen een paar jaar beter zal zijn dan Hana Mandlíková, kun je nagaan.

Verder speelt de Junior Wimbledon winnaar er: wát een kracht voor zo'n klein kereltje.

Hij heet Suk, broertje van Suková dus. 't Is zeker erfelijk!

Hier zie ik opeens mensen die mode-gevoelig zijn; Adidas-Lendl shirts en schoenen, Fila, Ellesse, Lacoste.. Mensen kijken duidelijk naar elkaars kleren.

Ik sla geen gek figuur op mijn New Balance tennisschoenen, wordt er zelfs twee keer over aangesproken! 't Schijnt de crème de la crème te zijn. Amerikaans, hè, altijd goed! (Aan de binnenkant staat "Made in Holland", maar waarom zou ik de illusie verstoren?)

Wat een fantastische spelers spelen hier, zou ik het ook zo kunnen leren? Ik vraag me af of Hein (mijn broer en tennisleraar) al een geschikt nieuw racket voor me gevonden heeft en gek, opeens heb ik zin om Nederlands met iemand te spreken.

Later loop ik langs een museum waar drie dikke Nederlandse bussen voor staan. Ik hoef al niet meer....

Na de tenniscclub wandelen Petr en ik door het park en ik fotografeer nog meer prachtige uitzichten en maak portretten van Petr.

We eten een toetje op een ander terras, dat wil zeggen: Hij eet een toetje en ik drink Turkse koffie.

Helaas bedenk ik me te laat dat je in geval van Turkse koffie de laatste slok beter in het kopje kunt laten zitten. De Turken hebben Melita nog niet uitgevonden. Nu pas merk ik dat Petr me de hele tijd met spanning in de gaten heeft zitten houden en zich nu verkneukelt vanwege het smoel dat ik trek. Gerechtigheid bestaat: al lachend verslikt hij zich in zijn ijs en nu lig ik slap van de lach over mijn stoel.

Na van dit evenement bekomen te zijn, wandelen we richting Škoda, langs de plek waar ooit een enorm massief standbeeld stond van Stalin, geflankeerd door arbeiders. Maar in het kader van de Destalinisatie is het gevaarte opgeblazen, nog voor dat het helemaal voltooid was.

De trappen er om heen en de sokkel herinneren er nog aan, het moet gigantisch zijn geweest. Dan zet Petr me weer af bij het Metro-station en ga ik huiswaarts.

Reizen per Metro in Praag gaat inmiddels op de "automatische piloot", ik begin routinier te worden.

Thuis om zes uur.

Bezoek de "Gouden Stad" PRAAG
7-daagse luxe touringcarreizen
vanaf f 399, --

vele vertrekdata (met Oud en Nieuw
ook nog mogelijk)

Vraag onze folder!

DELTA REIZEN

Hardewikerstraat 3

9712 GR Groningen

tel. 050-146200/733522

Wilt zijn lid van het Garantiefonds.

TOPKWALITEIT BEHOEFT GEEN KRANS

Tasmanstraat 131
hoek Prins Hendrikstraat
Tel. 070-45.42.02

VAN DE ZUSTERCLUBS

Nederland-D.D.R.

De "Rennsteig" - Lange-Afstands-Wandeling (vervolg)

Wat is de "Rennsteig"?

De "Rennsteig" is een eeuwenoude kamweg over/door het Thüringer Woud. Sinds vele, vele eeuwen hebben mensen over dit pad gelopen: Kelten, Franken en Thüringers, soldaten, kooplieden, paardenbegeleiders, poppenmakers, houthakkers en houtbewerkers, wapen- en messensmeden, bosarbeiders, kwakzalvers, schilders, dichters en toeristen. Zij hebben over de kamweg gelopen, gereden, gerend. Zowel om oorlogs- als om vredelievende redenen, uit nieuwsgierigheid en om economische motieven, om het avontuur maar ook om de stilte van de natuur te ervaren. Het pad wordt overal gemarkeerd door grensstenen, uit de 16e eeuw maar ook uit eeuwen daarna. Vele vorstendommen, hertogdommen en andere "dommen" hebben de "Rennsteig" als grens gehad.

Op veel punten treft men stenen aan die de markering van drie verschillende landen vormden. Het pad loopt door de bossen, biedt veel uitzichten en beklimt hoogten, tot zo'n 916 m. (de Grosze Inselsberg), voert langs kleine dorpjes (met soms een heel klein maar gemoedelijk kroegje) kortom: het biedt een veelheid van interessante historische, natuurlijke en landschappelijke varianten.

Zure Regen

De gevolgen van de zure regen waren tijdens de wandeling goed te zien. Grote delen van het bosbestand bleken te zijn aangetast. Merkbaar was echter dat men een en ander grootscheeps probeert aan te pakken. Zeer planmatig worden delen van het bos gerooid. Dat lijkt erger dan het is: het gebied is voor het overgrote deel naaldbos (sparren) en dit is eeuwenlang zo gebleven. Als gevolg van deze eenzijdige bebossing en bos-exploitatie is in feite rooibouw ontstaan, dat zich des te erger wrekt nu ook de luchtvervuiling hierbij een rol gaat spelen.

Volgens een der begeleiders van de CDU, werkzaam in de bosbouw, gaat men over tot herplanting van de gerooide bosgebieden door gemengd bos hiervan te maken. Meer loofhout van verschillende aard. Daarnaast wordt door middel van helicopters getracht de effecten van de zure regen te verminderen door het uitstrooien van kalk en magnesium om de bodemstructuur te verbeteren.

Begeleiding van de groep

De CDU had, uit haar ledenbestand in het Bezirk Suhl, voor iedere wandeldag een lid of kaderlid gevraagd de groep te begeleiden. Zij waren werkzaam op het terrein van het toerisme, (zowel binnenlands gericht als op het buitenland), de bosbouw, natuur en milieu. Tijdens de gesprekken werd veel opgestoken over de problemen waarmee ook de DDR met betrekking tot het milieu te maken heeft maar werd ook duidelijk dat veel gedaan wordt om de toeristische mogelijkheden verder uit te bouwen.

Rennsteighutten

Op afstanden van 20 à 25 km van elkaar zijn onderkomens gebouwd voor de (sportieve) wandelaar, die plaats bieden aan elk ongeveer 10 personen. Meestal zijn 2 van deze onderkomens bij elkaar geplaatst, zodat een groep van 20 personen hierin onderdak kan vinden. De accommodatie is voortreffelijk.

De verwarming is elektrisch en van dien aard dat het (voor ons althans) vaak te warm was. Een beetje meer mogelijkheid tot temperen zou aan te bevelen zijn want nu dreven we soms het bed uit. De wandelaar moet wel zelf een katoenen slaapzak en sloop meenemen. Dek is er voldoende.

De hutten zijn puntig en driehoekig van vorm en hebben 2 verdiepingen. De benedenverdieping heeft een gezellige zitgelegenheid en ingenieuw toegepaste slaapmogelijkheden. De bovenverdieping biedt plaats voor 5 à 6 personen. In de kelder is (bij één der hutten) het sanitair en de wasgelegenheid met douches ondergebracht.

Algemene indruk:

Deze wandeling van een week is zeker aan te bevelen voor Nederlanders die van wandelen houden over grotere afstanden. Men kan dit doen in georganiseerde vorm, waarbij contact met de VVV te Brotterode aan te bevelen is. De DDR vakbeweging FDGB organiseert in het zomerseizoen eveneens wandelingen voor haar leden, waarbij voor bagagetransport wordt gezorgd.

Wij hadden het weer wat tegen. Een hele dag werd in de stromende regen gewandeld maar dat mocht de pret niet drukken. Bij mooi, maar niet te heet weer kan echter zeker worden gesproken van een "Genuss-wanderung"!

Tegenbezoek:

Na afloop van deze wandeling heeft het Nivon de CDU uitgenodigd in 1988 een soortgelijke aktiviteit mee te maken in ons eigen Nederland langs een der lange afstand wandelwegen van het Nivon of de Stichting Lange Afstand Wandelpaden. We rekenen er vast op dat dit door zal gaan!

Ton Langebeek.

Genootschap voor Tsjechische Muziek

aangesloten bij de Vereniging Vrienden Nederland-Tsjechoslowakije

Het Genootschap voor Tsjechische Muziek is opgericht in Juni 1986 als subcommissie van de Vereniging Vrienden Nederland-Tsjechoslowakije.

Het genootschap stelt zich tot doel het propageren in Nederland van het werk van Tsjechisch en Slowaakse componisten uit heden en verleden, door middel van:

- a. Het verzorgen en verspreiden van informatie over leven en werk van deze componisten in de Nederlandse taal;
- b. het organiseren van lezingen betreffende Tsjechische en Slowaakse componisten en/of de muziekgeschiedenis van Tsjechoslowakije;
- c. het stimuleren van studies op dit gebied;
- d. bemiddeling bij het organiseren van uitvoeringen van muziek uit Tsjechoslowakije.

Voor nadere informatie wende men zich tot de volgende leden van het genootschap:

J.F.E. Wallin, Pr. Bernhardlaan 21, 2264 CA Leidschendam; tel. 070-278706 (na 18 uur);

A. v. Beuzekom, Madoerastraat 22, 2022 ZM Haarlem; tel. 023-253545;

P.J.M. de Coö, Herenstraat 4, 2311 SJ Leiden; tel. 070-187966

Ontmoeting van Muziek-dramaturgisten in Bratislava en Dolna Krupa

Voor de tweede maal (de eerste maal was oktober 1986) was ik uitgenodigd voor de door het Slowaakse Muziek Informatiecentrum georganiseerde bijeenkomst van "Muziek-dramaturgen", zoals men het daar noemt.

Waar gaat het om? Om buitenlandse vertegenwoordigers van orkesten, omroeporganisaties e.d. regelmatig op de hoogte te houden van het componeren in het hedendaagse Slowakije; met de bedoeling natuurlijk, dat de aanwezigen ieder in hun land het gehoorde trachten te propageren en zo mogelijk tot uitvoering te brengen.

Nu heeft ons genootschap (zie bovenstaand) op dit punt hoofdzakelijk een bemiddelende taak - ik heb getracht de gastheren dit duidelijk te maken, had de indruk, dat men eerst wat teleurgesteld was, maar juist vóór mijn vertrek was er een brief van een Nederlands musicus binnengekomen, die op mijn aanbeveling enig notenmateriaal bestelde, en dat vergoedde natuurlijk veel.

In elk geval zal ik de gastheren ook de adressen van enkele vertegenwoordigers van omroeporganisaties mededelen, en dan hopen we maar dat ze positief op uitnodigingen reageren en ook iets aan de propagatie van moderne Slowaakse muziek doen, want het gebodene is gemiddeld genomen zeer de moeite waard.

Vergeleken bij vorig jaar was er nog een extra'tje: een bezoek aan het centrum "Muziek en Jeugd" van het Slowaakse Muziek Fonds. Doordat ik daar aankwam, net na een vermoeiende busreis uit Brno, vroeg in de ochtend, ontging het me weliswaar een beetje hoe het organisatorisch precies in elkaar zit, maar dat is eigenlijk minder belangrijk.

Het is fantastisch wat er allemaal voor kinderen wordt gedaan, en ook dóór kinderen. Wij waren getuige van een video-opname van een sprookje, gespeeld door kinderen, geschreven door de Slowaakse schrijver Milan Rúfus, met muziek van de componist Juraj Hatrik, de leider van dit centrum.

De niet zo eenvoudige muziek was weliswaar grotendeels uitgevoerd door professionele of semi-professionele krachten, zoals bijv. het Radio-kinderkoor van Bratislava (op de bijzondere kwaliteiten van kinderkoren kom ik nog wel eens terug), maar men kon zien dat de jeugdige spelers er bijzonder veel plezier in hadden.

Het jeugdcentrum biedt vele mogelijkheden; naast het aanschouwen van films kan men ook voordrachten over muziek beluisteren in klassikaal verband, muziek lenen enz. en natuurlijk zelf muziek maken.

Het belangrijkste is dat men er van uit gaat dat muziekonderwijs al in een vroeg stadium moet beginnen en alle internationale gasten (behalve uit Nederland uit o.a. DDR, USA, Hongarije, Denemarken, Sovjet Unie, Joegoslavië, Bulgarije) waren onder de indruk, en velen waren er van overtuigd dat er in hun eigen land veel verbeteringen mogelijk waren. Kom daar hier eens om, waar op het toch al kleine budget voor kunstonderwijs steeds meer bezuinigd moet worden!

Wat de gehoorde werken betreft en wat ik verder nog als bandopname mee naar huis mocht nemen, bevestigde slechts de goede indruk van bepaalde componisten die ik al had: Tadeáš Salva, Ilja Zeljenka, Vladimír Godár, Jozef Sixta, en Martin Burlas, die een heel apart soort "minimal music" componeert.

Rest nog te vermelden, dat volgend jaar de 80ste verjaardag van de nestor der Slowaakse componisten, Eugen Suchoň, zal worden gevierd.

Hans Wallin.

WAT HET OOG STREEFT

FILATELIE

Op 18 november is er weer een kans gegeven om deze kunst naar buiten te brengen. Met deze uitgifte heeft de serie zich gewijd aan de kunstenaars, welke een geliefd thema is voor de filatelie.

Op deze postzegels zijn schilderijen afgebeeld welke afkomstig zijn uit de Nationaal Gelarie in Praag en de Galerie in Bratislava.

De gravures zijn van M. Ondráček, J. Herčík, V. Fajt, J. Bouda.

Op de zegel van 1 Kčs is een schilderij van Kamil Lhoták, genaamd "Hek van de dromen".

Op de zegel van 2 Kčs is een schilderij afgebeeld van Ester Cimerove, met tulpen.

Gespecialiseerd in reizen naar

- * Hongarije
- * Polen
- * Tsjechoslowakije

Stationsstraat 25
9482 TX TYNAARLO
Tel. 05921-43300

- * luxe touringcars
- * 8 tot 54 personen
- * beschikbaar voor binnen- en buitenland vervoer
- * rolstoelvervoer

Burgakker 15
5281 CH Boxtel
telefoon 04116-83278
telex 50803

- ★ kontaktpersoon Tsjechische muziekgezelschappen
- ★ import/export Muziekinstrumenten
- ★ import grammofoonplaten Tsjechische blaasmuziek
- ★ muziekuitgeverij Tsjechische blaasmuziek

vervolg "Filatelie"

Op de zegel van van 3 Kčs is een Tsjechisch landschap afgebeeld, welke door Josef Lada in 1935 is gemaakt.

Op de zegels van 4 Kčs en 5 Kčs zijn een accordeonist en een zelfportret van J. Tnka afgebeeld.

Deze postzegels zijn in een blok van 4 zegels gedruk, ook zijn er van deze postzegels weer eerste-dag enveloppen verkrijgbaar.

ONZE BOEKENPLANK

Milan Kundera: Lachwekkende liefdes

Een bundel met zeven verhalen, vertaald door Jana Beranova, uitgegeven bij Agathon/Ambo.

Over de schrijver: Milan Kundera studeerde piano aan de Muziekacademie in Brno bij de vermaarde componist Leoš Janáček, regie en scenarioschrijven aan de Filmacademie in Praag; daar werd hij later docent literatuur.

Hij schreef gedichten, toneelstukken en een essay, maar zijn internationale doorbraak kwam pas toen hij begon met het publiceren van romans.

Sinds 1974 woont Kundera in Frankrijk.

Een korte toelichting bij het eerste verhaal, getiteld: **Niemand zal lachen.**

Een hoogleraar in de geschiedenis van de schilderkunst krijgt het verzoek een recensie te schrijven over een artikel, dat bestemd is voor het tijdschrift De Kunstgedachte. Het artikel blijkt slecht te zijn en hij besluit de recensie niet te schrijven. Zaturecký, de schrijver van het artikel, staat er echter op dat hij de recensie wel schrijft omdat zijn carrière daarvan afhangt.

De hoogleraar verzint de ene uitvlucht na de andere om Zaturecký te onlopen. Met hulp van zijn doortastende vrouw lukt het Zaturecký echter om de hoogleraar en zijn vriendin Klara op te sporen en hen te beschuldigen van alles wat tegen de regels is.

Alles wat in het begin heel redelijk lijkt en bedoeld is om Zaturecký te ontzien wordt tegen hen gebruikt. Zo raken zij verstrikt in de wurggreep van het reglement en loopt het vooral met de hoogleraar slecht af.

Het is beter niet alles te zeggen over de inhoud van het verhaal, maar het is zeer raadzaam het zelf te lezen. Dat geldt ook voor de andere verhalen in de bundel: stuk voor stuk meesterstukjes. Die andere verhalen zijn: De gouden appel van het eeuwige verlangen, Lifttertje spelen, Symposium, Oude doden moeten plaats maken voor nieuwe, Dr. Havel twintig jaar later, Eduard en God.

Kundera weet zijn verhalen op unieke wijze op te bouwen en naar een onverwacht slot te voeren. Zijn verteltrant is heel beeldend en leest derhalve vlot weg. Toch is het daarbij verstandig op de details te letten, want tussen de regels door staan de nodige understatementen die èn waar èn humoristisch zijn. Al met al een groot schrijver van wereldliteratuur!

Onderstaand een overzicht van werken van Kundera die door Agathon/Ambo zijn uitgegeven.

Kundera:

Afscheidswals
Het boek van de lach en de vergetelheid
De dood zal me omhelzen bij de jasmijn
Jacques en zijn Meester
De kunst van de roman
Het leven is elders
De ondraaglijke lichtheid van het bestaan
Lachwekkende liefdes.

Met deze uitgaven hebben Agathon/Ambo zich zeer verdienstelijk gemaakt.

L. Thio.

VOOR DE JEUGD

Lidice 1988

Ter nagedachtenis van de slachtoffers van het oorlogsgeweld in Lidice in 1942 wordt ieder jaar een internationale tekenwedstrijd voor kinderen georganiseerd. De mooiste tekeningen van jongens en meisjes van 5 tot 15 jaar worden tentoongesteld in Lidice.

Iedere tekening moet aan de achterkant voorzien zijn van naam en adres (+ leeftijd) want de beste tekeningen dingen mee naar een prijs. Het onderwerp moet zijn: Kinderen en vrede, hun familie, vrienden en hobbies. Dus nogal ruime keuze.

Tekeningen kunnen vóór 1 februari 1988 ingezonden worden aan de redactie van onze ledenbrief. Reeds vaker zijn er onder de inzendingen van Nederlandse kinderen prijzen gevallen, dus doe je best.....

Een Slowaaks sprookje:

Het hert met het gouden gewei.

Op een afgelegen hofstede woonde een oude vrouw met haar zoon Blahoslav, die vaak op jacht ging.

Op een dag zag Blahoslav in de tuin een hert met een gouden gewei. Het hert lokte hem naar zich toe, maar liet zich niet vangen. De jongeman pakte pijl en boog, sprong op zijn paard en ging achter het hert aan. Zo kwam hij in een bos waar hij verdwaalde, omdat het hert zich niet liet vangen. Plotseling reed hij het binnenplein van een kasteel op, dat omgeven was door hoge muren.

Nu kon hij het hert schieten. De pijl doorboorde het dier en op hetzelfde ogenblik was het hert verdwenen. Hij vond de pijl in een stuk hout waarop geschreven stond dat hij het kasteel mocht binnengaan en mocht nemen wat hij vond.

Eerst bracht hij zijn paard naar de stal, waar hij alles vond wat een paard nodig had. Voor zichzelf vond hij in het kasteel een heerlijke maaltijd en een fris opgemaakt bed. Moe geworden van de vele vreemde gebeurtenissen van die dag viel hij in slaap.

Na een poosje kwamen er drie jonkvrouwen voor zijn bed staan die hem smeekten drie dagen te blijven. Het waren koningsdochters die in het kasteel moesten blijven tot een man hen kwam verlossen.

Op hetzelfde moment begon alles in de kamer te schudden en naderde er iets zijn bed waardoor hij hevig werd geslagen. Gelukkig brak het uur aan waarop spoken naar huis gaan en kon hij weer gaan slapen.

De volgende dag ging hij het kasteel eens nader bekijken. Hij kwam bij een bron en wilde daaruit drinken. Dat lukte niet omdat het water terugweek. Alleen zijn haren en één hand werden nat. Toen hij daarnaar keek bleken ze veranderd te zijn in zilver! Hij wikkelde hand en haar in een handdoek.

De drie dagen op het kasteel waren heerlijk, maar 's nachts werd hij steeds door de spoken lastig gevallen. Toch hield hij vol omdat de drie jonkvrouwen hem daarom smeekten.

In de derde nacht ging hij, nadat de spoken verdwenen waren, naar de kapel, waar hij in slaap viel. In een droom zag hij de drie jonkvrouwen de kapel binnenkomen. Ze knielden voor het altaar neer en dankten dat ze verlost waren.

De jongste schreef de naam van het kasteel van haar vader op zijn zwaard en ook dat hij haar daar kon vinden als hij haar wilde trouwen. Ze verdwenen alle drie.

De volgende morgen reed Blahoslav op zijn paard naar het kasteel. In de buurt van het kasteel stapte hij van zijn paard en stuurde het dier alleen naar zijn moeder om haar te melden dat zij zich geen zorgen om hem behoefde te maken.

Blahoslav kwam, met hoofd en hand verbonden, bij het kasteel en vroeg om een baantje. Hij werd koksmaatje. De prinsessen kwamen om de beurt ieder een week in de keuken om koken te leren. Eerst de oudste, dan de middelste en toen de jongste! Hij kon zich niet langer inhouden en liet haar een verzilverde vinger en een plukje haar zien. Eerst reageerde de prinses niet, maar na drie dagen gaf ze bevel dat het koksmaatsje een naald op haar kamer moest brengen. Nu liet hij zijn zilveren hand en haar zien, waarop zij beloofde met hem te trouwen. "Je moet echter nog wachten tot ook mijn zusters een man hebben uitgezocht, want ook zij wachten op jou".

De vader van de jonkvrouwen kondigde af dat zijn dochters op een bepaalde dag mannen zouden kiezen en diegenen naar wie ze een gouden zakdoek zouden gooien, die zouden hen tot vrouw krijgen. Op de vastgestelde dag kwamen veel voorname heren en prinsen naar het kasteel. De twee oudste dochters kozen een man. De jongste aarzelde lang tot ze het koksmaatje in de deuropening zag staan. Ze gaf haar zakdoek aan het koksmaatje.

Haar vader werd woedend: zijn dochter trouwen met een eenvoudig koksmaatje?! Hij pakte de jongen beet en wilde hem het kasteel uit gooien. Daarbij trok hij echter de doek van het hoofd van Blahoslav en de zilveren haren glinsterden hem tegemoet. Dit moest de jongen zijn die zijn drie dochters had verlost uit het betoverde kasteel!

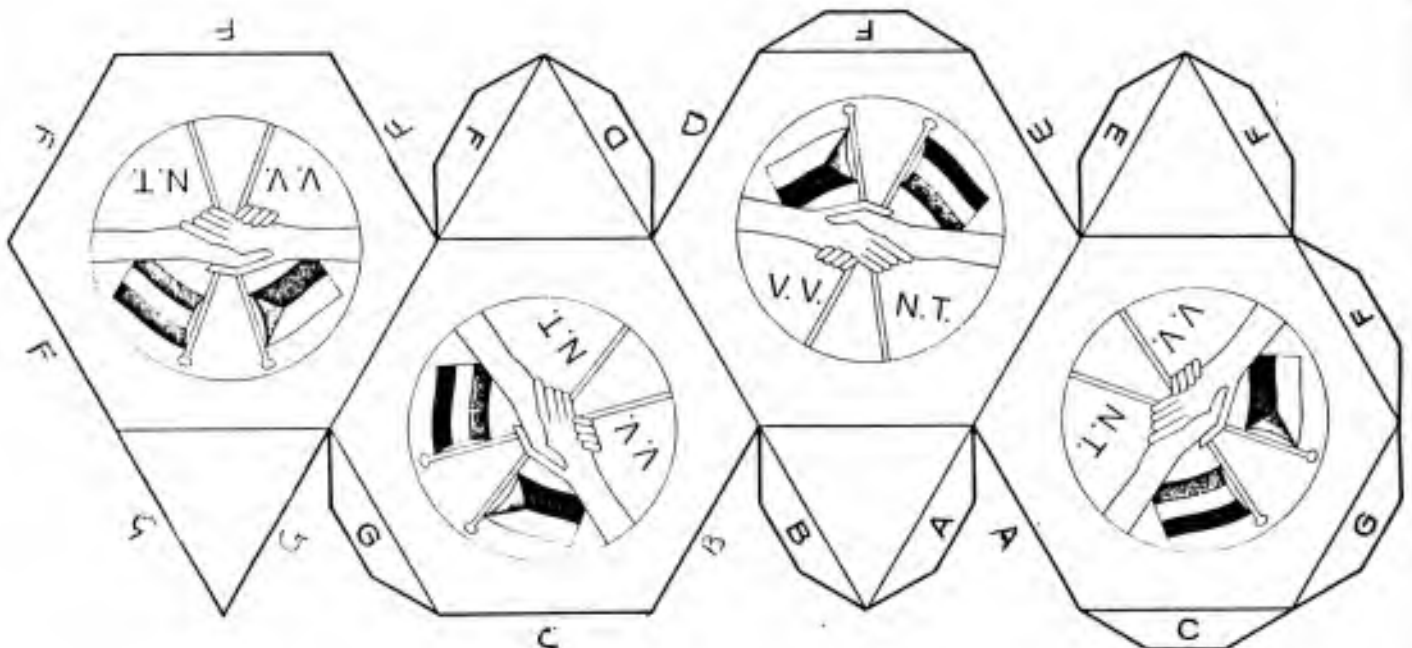
Blahoslav's moeder werd gehaald en er werd een grote bruiloft gevierd.

En, als ze niet gestorven zijn, dan leeft Blahoslav met zijn jongste prinses nu nog!

-o-o-o-o-o-

*Voor in de kerstboom!
Uitknippen, op de
lijnen naar achteren
vouwen en vastplak-
ken!*

SPORT

(Turnen) Zoetermeerse turnsters in Tsjechoslowakije

Met gemengde gevoelens zijn woensdag 18 november vier turnsters van de afdeling Ritmische Sport Gymnastiek van PRO PATRIA en hun begelei-

ders vertrokken naar Tsjechoslowakije. De gemengde gevoelens waren het gevolg van het gemis van trainster Susanne Knip en turnster Yvonne van der Pol in de ploeg en het plezier dat hen stond te wachten anderzijds. Het gemis van Susanne en Yvonne kwam door de aanrijding op zondag 15 november op de weg Zoetermeer - Zoeterwoude, waardoor beiden in het ziekenhuis belandden.

• Jolanda Heemskerk
achtste in Tsjecho-Slowakije.

De volgende morgen arriveerde de groep per trein en bus in het Tsjechoslowaakse Nitra met een uur vertraging, die men in Wenen had opgelopen. Een hartelijke ontvangst was de eerste kennismaking met de Tsjechoslowaken. De reis had hen niet te veel vermoeid, zodat al vrij snel de eerste training kon plaatsvinden. Er werd getraind in dezelfde zaal als de nationale ploeg van Tsjechoslowakije.

Op zaterdag 21 november had de wedstrijd haar hoogtepunt. Na een voorselectie werd Jolanda Heemskerk geplaatst bij de beste 8 turnsters. Met een 8e plaats moest zij daarin genoegen nemen, hetgeen als een goede prestatie mag worden gezien in zo'n sterk veld.

Judith Giellisse eindigde als 17e, Astrid Hijkoop als 21e en Noëlle van den Nieuwendijk werd 28e. "Een verdienstelijk resultaat", zei trainster Caroline Jansen.

Op maandag 23 november konden zij zich na een geslaagde sportwedstrijd weer met het thuisfront in Zoetermeer verenigen.

Haarlemse Handbalweek

De uitgangspunten voor de in Haarlem deelnemende toplanden waren geheel verschillend. Vocht Roemenië voor eerherstel, Tsjechoslowakije had moeten bewijzen dat het niet zomaar in één jaar is doorgestoten naar de wereld-top.

Het WK van 1986 in Zwitserland leverde een dertiende plaats en degradatie op, maar het B-WK in Italië werd besloten met een plaats in de eindstrijd tegen de Sovjet-Unie. De finale werd weliswaar met 23-16 verloren, maar de tweede plaats was voldoende voor rechtstreekse plaatsing voor Seoel.

Voor de meeste spelers van de Tsjechoslowaakse ploeg was de deelneming van dit jaar een weerzien met de Haarlemse Handbalweek. In 1985 waren zij ook aanwezig en ze wonnen toen de eerste aflevering van dit toernooi op doelsaldo, net voor de Russen.

Dit keer, een tegenvaller voor het ongeslagen Tsjechoslowakije vormde het verlies tegen rivaal Roemenië in het slotduel. Onder de voortreffelijke leiding van de Nederlandse arbiters Nisser/Struik werd het 23-18 voor de Roemenen. Beide ploegen verzamelden acht punten, maar het doelsaldo (+ 6) gaf de doorslag.

Eindstand na vijf wedstrijden: 1. Roemenië 8 (+22); 2. Tsjechoslowakije 8 (+16); 3. Polen 7; 4. Nederland 5; 5. België 2; 6. Turkije 0.

De Tsjechoslowaakse doelman Peter Mesiarik werd door de trainers gekozen tot beste keeper.

KERST- EN NIEUWSJAARS- KRUISWOORDPUZZEL

Horizontaal

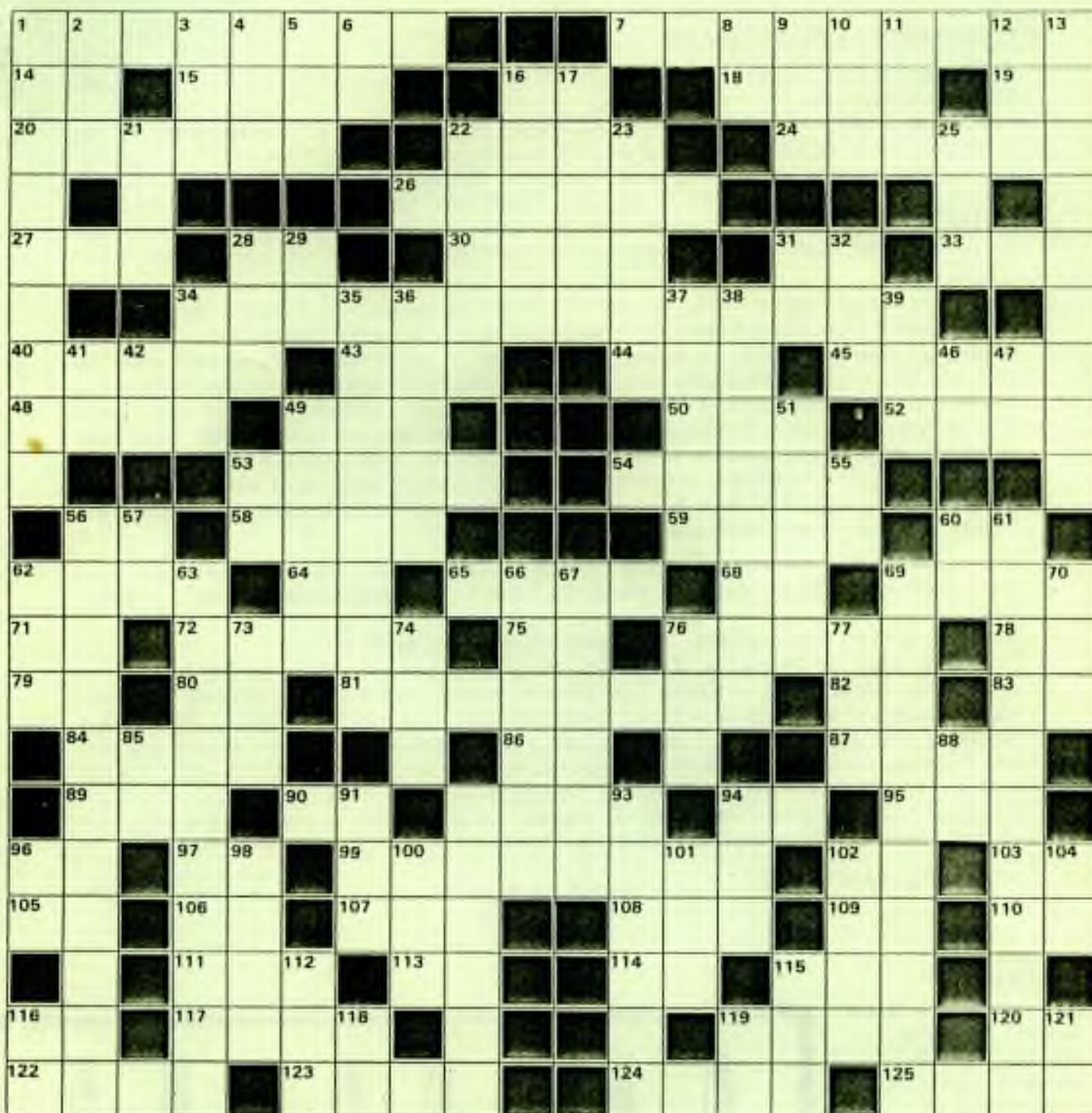
1. Fortuinlijk
7. Voor de 1987ste maal
14. Bijwoord
15. Vers
16. Voorzetsel
18. Zangstuk
19. Rond hout
20. Niet ziek
22. Kleurstof
24. Gelijk
26. Talmen
27. Meisjesnaam
28. Rivier in Italië
30. Vierhandige zoogdieren
31. Rivier in Rusland
33. Kippengewoonte
34. Nochtans
40. Mislukken
43. Plaats in sloot waar veel vis zit
44. Bar
45. Knappe kop
48. Bezielheid
49. Wier
50. Voorzetsel
52. Indonesisch eiland
53. Wijze van aangrijpen
54. Zakken
56. Uitroep
58. Rivier in Duitsland
59. Leidsman
60. Stand van de maan (afk.)
62. Voeding
64. Achter
65. Organisatie voor Militair Gehandicapten (afk.)
68. Selenium (afk.)
69. Wintervoertuig
71. Rijks Universiteit (afk.)
72. Gelijkmatic
75. Omroepvereniging
76. Stijf
78. Reeds
79. Partner van Sien
80. Kippenprodukt
81. Geografische breedte
82. Spil
83. Muzieknoot
84. Klein goed
86. Engelse tijd (afk.)

87. Autoped
89. Ruig
90. Bevel
92. Herkauwend dier
94. Oosterlengte (afk.)
95. Bijbelse persoon
96. Familielid
97. Aartsbisschop (afk.)
99. Uitleenvergoeding
102. Titel (afk.)
103. Cadmium (afk.)
105. Voorzetsel
106. Muzieknoot
107. Voorzetsel
108. Ontkenning
109. En dergelijk (afk.)
110. Uitroep
111. Defensie Nazorg Orgaan (afk.)
113. Direkt
114. Vervoersonderneming (afk.)
115. Bijbelse persoon
116. Voorzetsel
117. Rivier in Polen
119. Flink
120. Ter gedachtenis (afk.)
122. Spijs
123. Oevergewas
124. Stok
125. Overgeleverd volksverhaal

Verticaal

1. Gegiegel
2. Achting
3. Soort onderwijs
4. Deel van het gelaat
5. Klein soort paard
6. Hetzelfde (afk.)
8. En anderen (afk.)
9. Tijdmaat
10. Vragend voornaamwoord
11. Jongensnaam
12. Oppervlaktemaat
13. Vreemdheid
16. Herkauwend dier in centraal Afrika
17. Krijgsgewoel
21. Uitgestrektheid zout water

22. Mens (Mal.)
23. Kapitaal opbrengst
25. Laag gelegen
28. Schrijfgerei
29. Sterk dier
31. Voorzetsel
32. Jong varken
34. Boom
35. Iedereen
36. Schrijfgeld
37. Langzaam
38. Voorstandster van alg. gelijkheid
39. Snavel
41. Reeds
42. Muzieknoot
46. Achter
47. Ter plaatse (afk.)
49. Strijdkperk
51. Neer
53. Pers. vnw.
55. Vervoersmij. (afk.)
56. Kunststeen
57. Militair (afk.)
60. Bijwoord
61. Met zichtbare inspanning
62. Omroepvereniging
63. Provincie hoofdstad
66. Zich neerbuigen
67. Pokdalig
69. Als in onze hoofdstad
70. Bijbelse persoon
73. Zwart agaath
74. Hulpeloos
76. Gode alleen zij de eer (afk.)
77. Lokspijs
85. Rijks Universiteit (afk.)
88. En volgende (afk.)
91. Berg
92. Kalm gestemd
93. Balspel
94. Lyrisch gedicht
96. Zangnoot
98. Watervogel
100. Lidwoord
101. Onderricht
102. Grote hoeveelheid water
104. Lidwoord
112. IJzerhoudende grond
115. Moed
116. Voorzetsel
118. Romeinse Rijk (afk.)
119. Muzieknoot
121. Pers. vnw.

Kruiswoordpuzzel

Na juiste invulling ontstaat onder de nummers: 4, 122, 85, 87, 37, 113, 30, 103, 56, 93 - 110, 2, 115, 25, 72, 18 - 8, 7 - 62, 42, 12, 69, 118 - 1, 80, 70, 119, 116 - 24, 109, 39 - 84, 98, 81, 9, 5, 61, 6, 45 - 11, 49, 82, en 89 een Nederlands spreekwoord.

Deze zin is de oplossing van de Kerstpuzzel.

Zend uw oplossing vóór 10 januari 1988 in aan de Redactie van de Ledenbrief.

Plezier en succes gewenst!

Onder de goede oplossingen van de Oktoberpuzzel is wederom geloot. Het prijsje is gewonnen door mevrouw E. Vlachova in Ter Apel. Gefeliciteerd!. Alle puzzelaars hartelijk dank voor hun inzendingen, wellicht is het lot u een volgend keer beter gezind.

Hennie v.d. Burg.

POTTENKLIJEN - KERSTKOEKJES

1. Benodigd: 225 gr. boter, 150 gr. poedersuiker, 2 pakjes vanillesuiker, 3 eidooiers, 300 gr. bloem, eiwit.
Bereiding: Roer de boter met de gezeefde poedersuiker, de vanillesuiker en de eidooiers romig in een kom. Voeg de bloem erbij en kneedt het tot een soepel deeg. Dit een uur op een koele plek laten opstijven. Bestuif het werkblad met bloem. Rol het deeg uit tot een lap van $\frac{1}{2}$ cm. dik. Steek met kerstvormpjes de figuurtjes uit en leg ze op een ingevet bakblik. Bestrijk het deeg met eiwit. Het bakblik in een voorverwarnde oven van 180° zetten. De baktijd is 20 min. Op een rooster laten afkoelen.
2. Benodigd: 250 gr. bloem, 175 gr. boter, 125 gr. basterdsuiker, 1 pakje vanillesuiker, beetje zout, $1\frac{1}{2}$ theelepel kaneel, 3 theelepels cacao, 1 eetlepel melk.
Bereiding: Zeef de bloem en suiker in een kom. Voeg er het zout, vanillesuiker en de boter bij. Kneedt een soepel deeg. Een kwartier laten opstijven op een koele plek. Verdeel het deeg in drieën. Kneedt een deel met kaneel, een tweede deel met cacao.
- Bestuif het werkblad met bloem. Rol ieder deel deeg uit tot een lap van $\frac{1}{2}$ cm. dik. Steek hier met kerstvormpjes de figuurtjes uit, leg ze op het bakblik. Laat ze 5 min. rusten. De figuurtjes kunnen versierd worden met stukjes walnoot of amandelsnippers. Het bakblik in een 180° voorverwarnde oven plaatsen en de koekjes in 20 min. gaar bakken. Op een rooster laten afkoelen.
3. Benodigd: koekjes - 500 gr. bloem, 250 gr. poedersuiker, 350 gr. boter, 2 eieren, 2 eetlepels melk, 75 gr. cacao, 1 theelepel kaneel, mespuntje zout, geraspte citroenschil.
Glazuur - 200 gr. poedersuiker, 2 eetlepels cacao, 2 eetlepels water.
Bereiding: Zeef de bloem, poedersuiker, cacao en kaneel in een kom. Voeg er boter, zout en de geraspte citroenschil bij. Klop de eieren met melk los en giet dit erbij. Kneedt een soepel deeg. Dit 1 uur laten opstijven op een koele plek. Bestuif het werkblad met bloem. Rol het deeg uit tot 1 cm. dikke lap. Steek er rondjes uit met een klein glaasje. De rondjes op een ingevet bakblik leggen en in 12 min. gaar bakken in een voorverwarnde oven van 180° C. Op een rooster laten afkoelen.
Glazuur: Zeef de poedersuiker en de cacao. Roer het met het water tot een glad glazuur. Bestrijk hiermee de afgekoelde koekjes en laat het glazuur hard worden.

Een prettig Kerstfeest!

H.N.H.

ALLERHANDE

De tekenfilmserie "Ferda de Mier" is iedere zaterdag om 18.35 uur op de T.V. Ferda de Mier is een van oudsher Tsjechisch kinderverhaal.

-0-0-0-

Aan de schrijfsters Miep Diekman en haar dochter Marlieke van Wersch is onlangs de eerste prijs voor Europese Jeugdliteratuur toegekend voor hun boek "Hoe schilder hoe wilder". Miep Diekman heeft reeds vele Tsjechische boeken in het Nederlands vertaald.

Steeds meer Nederlanders ontdekken de wijnen uit Tszechoslowakije!!!!

DE WIJNEN UIT TSJECHOSLOWAKIJE
HEBBEN EEN PRIJS
f 7,95 PER FLES
DAT IS VEEL WIJN VOOR WEINIG GELD

Tasmanstraat 131
hoek Prins Hendrikstraat
Tel. 070-45.42.02